

HISTORIENS SISTE ÅRSPLAN TVERLANDET KIRKEBARNHAGE 2024/ 2025

FORORD

Tverlandet kirkebarnehages årsplan lages etter:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehager
- Lokal handlingsplan for trafikksikkerhet i Bodø kommune (pkt 5.1.3)
- Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen (Sosial- og Helsedirektoratet)
- Retningslinjer for vid praktisering av barnehagelovens kristne formålsbestemmelse. Forbruker og adm.dep. 1984

Årsplanens funksjoner:

- Den skal være et arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning, og et bindeledd mellom barnehagen og foreldre/samfunn

- Være utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen
- Grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen
- Informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikker, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte

INNHOLDSFORTEGNELSE

Side 3	Forbehold om endringer Pedagogisk grunnsyn og Visjon
Side 5	Voksenkompetanse Rammeplanens 7 fagområder
Side 10	Lek og læring/ omsorg/ danning
Side 11	Barns medvirkning Tilvenning i barnehagen Overgang barnehage/ skole
Side 12	Kosthold Trafikksikkerhet Lokalene inne og uteområdet Spesielle tradisjoner/ dager
Side 13	Barn vi bekymrer oss for/ rutiner
Side 14	Evaluering/ vurdering
Side 15	Foreldresamarbeid Samarbeidsutvalg 2024/2025 Barnegruppa
Side 16	Personalet Ferie og planleggingsdager 2024/2025 Åpningstider kl 800-1615.
Side 17	Plan språkarbeidet.

FORBEHOLD OM ENDRINGER

Sitat: «Årsplanen er et arbeidsdokument for de ansatte og et bindeledd mellom barnehagene og foreldre/samfunn. Uforutsette hendelser kan oppstå i løpet av et barnehageår. Vi må derfor ta forbehold om at endringer kan bli nødvendige i forhold til barnegruppe, personale, organisering og innhold i planen.»

PEDAGOGISK GRUNNSYN

Alle barn og voksne skal bli møtt med respekt og likeverd.

- Med det mener vi at vi legger vekt på toleranse overfor forskjeller i samfunnet som kultur og religion, hudfarge, sosial bakgrunn og funksjonsnivå, Dette er en viktig grunnverdi i samfunnet, og må også være med å prege vår barnehage.

Alle barn skal bli møtt med varme, omsorg, anerkjennelse og oppmuntring.

- De skal bli tatt på alvor uansett hva de ønsker å formidle, det være seg opplevelser, følelser eller tanker.

Barn må få plass og uforstyrret tid til lek.

- På den måten mener vi at den gode leken kan utvikle seg. Det er viktig med både styrt og fri lek, med tilrettelegging og fokus på hvert enkelt barn og deres ønsker.

Vi vil ta utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og interesser.

- Med det mener vi at vi vil ta utgangspunkt i det barnet kan, og bygge videre på det nivået barnet befinner seg på der og da.

VISJON

Barn, foreldre og personalet opplever trygghet, samhold, mestring og glede.

Barnehagen mål er *Trygge og sosiale barn.*

For å nå dette målet legger vi vekt på at barna skal:

- oppleve at de blir sett og hørt i barnehagen
- lære seg å omgå andre barn, ta hensyn og vise toleranse overfor hverandre, ha respekt for alle mennesker
- selvhevdelse
- oppleve mestring
- utvikle god kommunikasjonsevne

Vi vil med andre ord vektlegge:

- sosial handlingsdyktighet
- god kommunikasjonsevne.

Disse to punktene henger tett sammen. Alle barn trenger noen å uttrykke seg til og sammenligne seg med. De andre barna vil bli viktige medspillere for å lære seg å kommunisere, gjøre seg forstått og forstå.

Sosial handlingsdyktighet betyr å kunne forstå andres perspektiv og roller, kunne ta avgjørelser og samhandle med andre, vurdere problemer og løse oppgaver. Barn lærer å forholde seg til andre når de møtes direkte i lek og samspill. Vennskap utvikles i alle de små situasjonene som vi møter igjen og igjen, hver dag.

Barnehagen prøver hele tiden å se framover for å skape en best mulig barnehage for barna gjennom:

- et godt samarbeid med foreldre / foresatte, der vi også får tilbakemeldinger på både positive og negative ting
- en engasjert personalgruppe villig til å prøve noe nytt og utvikle seg
- å være gode forbilder for barn og andre voksne
- fokusere på det positive, 5-1 ros mot ris
- observere
- friluftsliv
- "Språksprell". Eget opplegg med blant annet rim, regler og ulike oppgaver for å fremme språkutviklingen

Vi har også konkrete mål for hvert av barna. De får selv tenke på noe de har lyst til å lære seg, det kan være alt fra å lære å skrive navnet sitt til å stå på hodet. Vi voksne er med som

støtte og hjelper og ikke minst en som er oppmerksom og gir ros når målet nås. Det gir en god mestringsfølelse når en endelig greier noe som en ikke greide før.

”Stjerneklubben” er for barn som har siste året i barnehagen før de begynner på skola. Barnehagen skal legge til rette for at barna får leke sammenhengende og bli gode lekere, bli selvhjulpne med å ta vare på egne saker, bli sosialt kompetente gjennom bl.a. å føle ansvar for egen atferd og å se andres behov og kunne samarbeide både med andre barn og voksne. Vi skal gå turer til Tverlandet skole for å gjøre oss kjente med bygning og uteområde. I år har vi 1 barn som går i «Stjerneklubben».

«Steg for steg» har de største barna gått igjennom i sin helhet flere år på rad. Det skal fortsatt brukes, men det vil bli brukt sammen med Redd Barnas undervisningsopplegg om kropp og grenser.

VOKSENKOMPETANSE

Kompetente voksne er barnehagens viktigste ressurs. Vi jobber for å bli bedre og flinkere til å takle ulike situasjoner som oppstår.

Et kompetent personale er en viktig forutsetning for å drive med bl.a. kvalitetsutvikling. Vi ønsker å møte barn og foreldre med åpenhet, innsikt og forståelse.

Foreldre og personale samarbeider for å gi barna en god barndom.

Barnehagen ønsker å utvikle en arbeidsplass der personalet trives, føler seg verdsatt, respektert og ivaretatt, samtidig som vi er i stadig utvikling.

Alle skal føle seg som en viktig brikke i fellesskapet og at de er helt nødvendige for at barnehagen skal fungere. Vi bruker hverandres kompetanse, kurser oss eksternt, har medarbeidersamtaler, veileder hverandre og evaluerer det daglige arbeidet.

For øvrig syns vi det er viktig med godt humør og humor, samt ha yrkesglede og trygghet i barnehagen. Vi jobber for at hele personalet er medvirkende på innholdet i barnehagen.

Ved å bruke personalmøter og planleggingsdager til aktiv planlegging og evaluering av arbeidet vårt, vil vi få dokumentert hva vi gjør, hva som er bra og ikke så bra.

RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER

1 Kommunikasjon, språk og tekst

Vi jobber med disse områdene hele tiden i hverdagslige situasjoner, men vi har også tilrettelagte aktiviteter. Vi har spesielle språksamlinger hvor vi holder på med forskjellige lyder, rim og regler, bokstaver, ”Språksprell” og mange andre morsomme språkleker. Det er viktig at disse samlingene oppleves lystbetont og spennende. Barn blir mer motivert når de selv synes det er gøy å holde på og de blir inspirert til å fortsette! *Språklig bevissthet* er et stikkord som er viktig i denne sammenhengen. Det vil si at de må være bevisste på hva ordet egentlig betyr og i hvilke sammenhenger de skal brukes.

I tillegg er det viktig å lytte til barna når de forteller noe, og da virkelig vise at vi hører hva de sier. Her satser vi på å lese for små grupper for å la barna få best mulig utbytte av aktiviteten og for å beholde roen.

Tekstskapning er når barna sier hva vi voksne skal skrive ned på et ark eller huskelapp. Etter turer lager vi fortellinger på den måten. Barna kan også tegne noe samtidig som de forklarer hva de tegner. Barna bør også oppmuntres til å skrive bokstaver og tallsymboler selv, og å leke med skriftspråket.

Gjennom sanger i samlingsstund og samtale med barn og voksne tilegner de minste barna seg det muntlige språket. Vi er også bevisst på at vi som voksne er språklige forbilder for barna. De daglige rutinesituasjonene står sentralt for begrepsinnlæringen. Ved å sette ord på hva barn og voksne gjør lærer barna seg også ord og begreper. Gjennom at voksne er tydelige i sin ordbruk, bevisste på lydnivå, viser respekt for hverandre lærer barna seg regler for kommunikasjon.

1-3 år:

- Ser i bildebøker, deltar i sanger, bevegelsesleker og regler.
- Bruker kroppsspråk, gester og ord for å uttrykke seg.
- Gjenkjenner følelser hos andre, f.eks trøster/gir klem om noen er lei seg.

4-6 år:

- Gjenforteller fra leste bøker, fortellinger og opplevelser, f.eks hvor vi gikk på tur i går og hva skjedde.
- Kjenner igjen «sin» bokstav, kan skrive navnet sitt.
- Kan sette ord på egne følelser som glad, lei seg, sint, redd, overrasket, og kunne gjenkjenne de hos andre.

2 Kropp, bevegelse, mat og helse

Dette fagområdet omfatter grunnleggende erfaringer, ferdigheter, kunnskaper og holdninger som barn tilegner seg gjennom sanseinntrykk og bevegelse – ved å bruke kroppen sin.

Bevegelsesleker og dans gir rike muligheter for å styrke kroppen og kroppoppfatningen. Selv om vi i første rekke benytter det nærmeste miljøet i vår utelek, skal vi gjennom året også besøke ulike miljøer som fjæra og forskjellige skogsområder. Tverlandet byr på mange fine plasser i naturen vi lett kan nå til fots, både til skogen og i fjæra. Barna opplever variasjon i naturen gjennom å besøke disse ulike miljøene og gjennom ferdsel i naturen gjennom alle årstider.

Vi synes det er viktig at barna skal få gode naturopplevelser og arbeider for å ivareta deres undring og nysgjerrighet. På turene ønsker vi å vektlegge positive opplevelser og tid til undring.

Å ta vare på og videreutvikle barns lek ute – i all slags vær, er en viktig oppgave for barnehagen. Tidlige og gode opplevelser med ute- og friluftsliv bidrar til at barn får interesse for denne siden av norsk kultur. Det kan samtidig være med på å skape holdninger til miljøvern, til bedre helse og økt livskvalitet. Generelt kan lek / fysisk aktivitet være med å skape opplevelser som mestring og styrket samhold.

Tverlandet kirkebarnehage har et flott uteområde der barna har mange muligheter til å utfolde seg. I barnehagen har vi både hauger, skog, bakker og flater, plen og steinlagte stier

som benyttes til all slags leik og aktivitet. Vi har også gapahuk og utegrill, så det blir som å "gå på tur" i barnehagen også.

Vi vektlegger å være mye ute. Dette gjelder alle barna i barnehagen. De skal lære seg å bli glad i å være ute, i all slags vær. Det er ikke lengden av turen som er det sentrale, men det å komme seg ut i friluft, oppleve naturen og møte utfordringene dette gir for barna. Å lære seg å gå i ulendt terreng gir ekstra utfordring for balanse og motorikk. Det vil derfor i første rekke være områder i umiddelbar nærhet som blir benyttet som turmål.

Når det gjelder helse så bør barna få kunnskaper om menneskekroppen og hvordan den fungerer. Det er viktig å få en grunnleggende forståelse for hvordan de kan bidra til sin egen helse, eks. spise mat som er bra for oss, håndvask, pusse tennene. Vi drikker vann når vi er tørste, og vi har sluttet med kaker og godsaker på bursdager.

Like viktig som aktivitet er hvile. Dagen er full av aktiviteter og inntrykk, så da kan det være godt å få seg en trilletur, en liten gåtur med en voksen, bare litt ro borte fra de andre. De som har behov for det, sover ute i vogn.

1-3 år:

- Spiser og drikker selv.
- Går, klatrer opp små høyder, ruller, går små turer i naturen og i nærområdet.
- Kjent med navn på kroppsdeler, øye, nese, munn, hender, føtter, mage.

4-6 år:

- Kler på seg selv og velger rett klær til rett vær.
- Går lengre turer, bærer egen sekk.
- Lager forslag til meny. Det skal være god mat som er bra for oss.
- Lærer at det er viktig å ta vare på naturen.

3 Kunst, kultur og kreativitet

Vi ønsker å stimulere barna til å bruke og utvikle sin naturlige utforskertrang, nysgjerrighet og skapende virksomhet. Vi ønsker ikke påvirke eller pålegge barna å lage ting vi voksne på forhånd har bestemt. Vi gir dem sansemotoriske opplevelser som de seinere får gi uttrykk for gjennom for eksempel å male/ skrive/ fortelle noe fra. Prosessen er viktigere enn produktet. Utforskning av materialer og utstyr er en prosess som tar tid, og som barna må få forsere i eget tempo.

Det er naturlig å arbeide tverrfaglig innenfor de estetiske fagene, noe vi vil vektlegge spesielt i perioder der vi arbeider med tema.

Vi benytter vanlig formingsmateriale som maling, avtrykk og tegning/ klipping, plastelina og perler, naturmateriale, tre, garn og stoff.

1-3 år:

- Maler med fingermaling, maler med pensel, tegner, plastelina.
- Vi hører på musikk og danser, bruker rytmeinstrumenter.
- Kler oss ut, «lager mat».
- Bygger hytte under bord med pledd.

4-6 år:

- Perler.
- Snekrer.
- Vever.
- Kjenner igjen former og farger, og hva de heter.
- Dramatiserer eventyr eller noe de selv finner på, både i frilek og til spesielle anledninger.

4 Natur, miljø og teknologi

Når vi er ute eller på tur passer vi på å undre oss sammen med barna dersom de kommer med spørsmål om forskjellige ting i forhold til naturen. Årstidene er ganske aktuelle i denne sammenhengen. Vi ser på skiftningene i årstidene og på været. Gjør erfaringer med hvorfor forskjellige klær som vindtette, vanntette, varme og luftige stoffer passer til forskjellige væertyper.

Det er også viktig for oss å lære barna at de skal ta vare på naturen og ikke kaste søppel ute. Vi sorterer søppel inne, lærer om gjenbruk.

Liv og død er temaer som de fleste barn er opptatt av. Ettersom barnehagen har lokaler i kirka, hender det at vi får oppleve at det holdes begravelse. I barnehagen forsøker vi å snakke med barna dersom de vil snakke om noe de har opplevd eller sett. Vi føler at det er viktig at barna får muligheten til å bearbeide egne tanker ved behov.

Barns forhold til dyr, vekster og klima er temaer som berøres mye i løpet av et barnehageår. Vi leter etter planter, småkryp og andre dyr sammen med barna, for deretter å undre oss sammen med dem.

1-3 år:

- Er med på bærturer, smaker på bær/ syltetøy.
- Tur til 4 H gården på våren.
- Bygger tårn med klosser, lek med div konstruksjonsleker.

4-6 år:

- Årstid, måned og dag.
- Plukker bær, hva høster en fra åkeren. Lager mat av det.
- Vi følger med skiftene i årstidene.

5 Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av form, telling og tall, hvem som er størst, først, får mest, de sammenligner og orienterer seg i rom. Dette er med på å danne grunnlaget for matematisk forståelse og tenkemåte. Matematikk er problemløsning. I barnehagen vil vi gi barna rikelig med erfaring som de seinere kan sette i en matematisk sammenheng.

Dette gjennom lek og i hverdagssituasjoner, tilpasset alder og modenhet. Det skal gis et godt grunnlag for å klare seg i matematikken seinere.

1-3 år:

- Sorterer leker når vi rydder, benevner hva vi gjør.
- Hvor mange år er du, viser fingre og elleregler.
- Bruker egen kropp, hvor mange votter må vi ha - en til hver hånd osv.

4-6 år:

- Brettspill med terning.
- Begreper over-under-stor-liten- størst- minst- ved siden av osv.
- Hvor mange glass de må dekke på bordet slik at alle får hvert sitt, er noen borte - hvor mange er vi da igjen.
- Vi trekker ukas tall, gir små oppgaver med mengde knyttet til tallet.

6 Etikk, religion og filosofi

Når det gjelder religion forholder vi oss til hva som står under:

"Retningslinjer for vid praktisering av barnehagelovens kristne formålsbestemmelse" som ble utgitt i 1984 av Forbruker og administrasjonsdepartementet. I punkt 2.1. om kristne grunnverdier står dette:

"Det er samtidig naturlig at etiske normer som står sentralt innen kristendommen - slik som omsorg, likeverd, respekt, toleranse og tilgivelse - kommer til uttrykk gjennom barnehagens virksomhet. Det må også kunne kreves at barna får en enkel innføring i kristne tradisjoner, slik de kommer til uttrykk gjennom de større kirkelige høytidene. Barnas spørsmål om de fundamentale tema som liv og død, kirkelige handlinger som dåp, konfirmasjon, bryllup osv, må besvares så enkelt og korrekt som mulig, og tilpasses barnas forutsetning og situasjon".

Det står også at det i barnehager ikke skal drives rein undervisning i kristendoms kunnskap, men at det er rimelig å anta at i menighetsbarnehager vanligvis vil bruke mer tid og ressurser på kristne emner enn i de offentlige barnehagene. Innholdsmomenter er delt i følgende tre hovedområder:

- Gud som skaper
- Jesu liv og gjerninger
- Kirken, med hovedvekt på menigheten i nærmiljøet

Overføring av normer og verdier er sentralt. Vi lærer at vi er forskjellige, og skal ta hensyn og være tolerante overfor andres kultur. Vi lever i et flerkulturelt samfunn, med ulike meninger, språk og hudfarge.

Samarbeid er et viktig område. Vi voksne i barnehagen skal være gode modeller for barna. De skal så langt det er mulig få delta med voksne i daglige gjøremål, og vi skal fremtre som aktive og engasjerte. Gjennom bruk av programmet "Steg for steg" lærer vi å samarbeide, vise omsorg og løse konflikter, og å utvikle evnen til å vise empati. Disse temaene vil bli vektlagt i alle aldersgruppene, ved at voksne er aktive og anerkjennende og fremtrer som gode medhjelpere og konfliktlødere.

1-3 år:

- Gir klem, trøster og er gode med hverandre, vi er jo venner.
- Opplever at egne behov blir forstått og akseptert.
- Lærer enkle regler som gjelder i barnehagen.
- Får konsekvenser som er lette å skjønne.
- Vinker eller sier hei og hadet.

4-6 år:

- Sier unnskyld/ gjør ei handling/ klem som betyr unnskyld og trøster.
- Barnesamtale, vi undrer oss sammen, hva som er riktig og galt, rettferdighet.
- Vente på tur.
- FN`s barnekonvensjon.
- Den Gyldne regel.
- Vi forbereder de kristne høytidene jul, påske og pinse, og deltar på kirkebesøk.
- Leser kristen barnelitteratur, samt andre om vi har barn fra andre kulturer.

7 Nærmiljø og samfunn

Vi skal bli kjente med vårt nærmiljø som er Tverlandet. Lære enkelte stedsnavn gjennom besøk og turer, oppsøke arbeidsplasser som butikker, Bo& Servicesentret, frisører, butikker og bli mer kjent med kirkebygget og hva som foregår der.

Vi blir kjent med den samiske kulturen gjennom aktiviteter lagt opp i forbindelse med Samefolkets dag.

Gjennom barns medvirkning i barnehagehverdagen vil de få oppleve demokrati. De skal få oppleve at vi alle kan gjøre noe for våre medmennesker, også barn. Vi har årlig en innsamlingsaksjon hvor vi samler inn penger til barn som ikke har det så godt som vi har det.

1-3 år:

- Turer i nærområdet.
- Hvor bor jeg, hvor er barnehagen, bli kjent i kirka og med de som jobber der.

4-6 år:

- Er med på planlegging av turer og på hvilken mat vi skal lage. Ikke alle kan bestemme, de må prate med hverandre og bli enige.
- Skjønne at alle, hvor vi kommer fra, hva vi liker, kjønn, alle er vi like verdifulle og har like rettigheter.
- Alle samler inn penger til humanitært formål.
- Trafikk.

LEK OG LÆRING

Selv om leken er et mål i seg selv, er leken barnets viktigste vei til læring. Siden leken er noe barn føler de mestrer, er det viktig at barnehagen legger forholdene mest mulig til rette for slik aktivitet. I leken får fantasien fritt spillerom, og barnets egne erfaringer kommer fram og bearbeides.

Gjennom leken utvikles språket, både kommunikasjonsevne og begrepsforståelse, vennskap utvikles, opplevelser bearbeides og ferdigheter utprøves. Når barnet får leke uforstyrret over tid, utvikles deres konsentrasjon, utholdenhet, kreativitet,

fantasi og oppfinnsomhet. Gjennom leken utvikler barna sosiale ferdigheter som å ha evne til å tolke og forstå egne og andres tanker, følelser og handlinger, og til å handle på hensiktsmessig måte i forhold til andre. Barn lærer seg å samarbeide, lytte til andre, forhandle om leketema, gjøre avtaler om roller, komme med egne forslag, tilpasse seg andres forslag, inngå kompromiss, hjelpe hverandre, dele osv. Vårt selvbilde dannes i samspill med andre. I leken er det barna som er ekspertene. I leken kan barna delta og utvikle seg på egne premisser, det enkelte barn opplever at det trives og har det artig i lag med andre barn, samtidig som det er trygt nok til å prøve ut nye ting, ideer og ferdigheter.

Vi voksne må vise respekt for leken, sørge for at det er tid og rom for den, samt gi hjelp og støtte om noen trenger oss. Barnehagen vil bidra med å trekke inn nye kunnskaper og erfaringer, det gjennom opplevelser vi gir barna både i og utenfor barnehagen som igjen vil utfylle og fornye leken.

OMSORG

I Rammeplanen står det at barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg. Omsorg er en forutsetning for at barna skal oppleve trygghet og trivsel, og for å utvikle empati og nestekjærlighet. Vi skal sørge for at barna opplever seg forstått, sett og hørt. Personalet skal være omsorgsfulle og tydelige som gjennom handling viser at vi bryr oss og selv er gode rollemodeller. Men også støtte dem i å vise omsorg til andre, som utvikler evnen til empati. Når noen gråter er det godt å få litt trøst som en klem eller «blås på». Vi hjelper de små å sette ord på følelser og viser forståelse. Det skal være godt både å få trøst, og å være den som trøster. Omsorg er også å få hvile seg når en blir sliten, mat og drikke, tørr bleie og tørre og varme klær ved behov.

DANNING

Rammeplanen sier at barnehagen skal fremme danning. Vi ønsker trygge og glade barn som er stolte av seg selv. Vi skal la barna erfare at alle har en verdi og alle kan gjøre en forskjell. Det krever at personalet støtter og oppmuntrer til deltagelse i gruppa. Når turmål og meny bestemmes, vi skal kjøpe nye leker, bestemme hvilken bok skal leses osv, ber vi om gruppas forslag. Å komme med egne forslag, lytte til og godta andres forslag, at det er hver sin tur til å bestemme kan være vanskelig. Men slik er demokratiet, og det er viktig lærdom videre i livet. Vi er mye ute i naturen, og vi lærer om hvor viktig det er å ta vare på den. Ikke forsøple, se sammenhenger

BARNES MEDVIRKNING

Barn kan ikke få være med og bestemme alt, noe som heller ikke ligger i ordet medvirkning. Ofte er det trygt at de voksne bestemmer, og at det finnes noen faste grenser og forholde seg til. Men, vi skal være lydhøre for det barn er opptatt av, og de skal få medvirke til hvordan de vil ha det i sin barnehagehverdag. Vi skal lytte til dem, og i stor grad være imøtekommende og forståelsesfulle og hjelpe dem til å forske videre på det de er interessert i.

I barnehagen har vi som mål at barna skal:

- ha egne meninger og hevde seg selv
- aktivt delta i konfliktløsning

- bli lyttet til og tatt hensyn til
- være aktivt deltagende i ulike samlinger
- velge hvem de vil leke med, men ikke bevisst holde noen utenfor
- være med å velge turmål
- velge hva de vil aktivisere seg med være med å komme med forslag til meny, og på innkjøp av nye leker og utstyr.

TILVENNING I BARNEHAGEN

Når hovedopptaket på våren er ferdig og alle JA svar er mottatt, tar barnehagen kontakt. Vi oppfordrer alle å komme innom før oppstart på uformelle besøk så mange ganger de har anledning. Jo flere ganger vi treffes før oppstart, jo bedre. Det kan være ute eller inne. Det innkalles så inn til oppstartsamtale i slutten av juni. Ved oppstart i august bruker hver familie så mange dager de selv ønsker til tilvenning. Barn er forskjellige, noen trenger lengre tid enn andre. Det er viktig å ha en god og tett dialog med foreldrene, og vi blir enige med hver enkelt hvordan vi gjør det når de skal gå og barnet være igjen alene.

OVERGANG BARNEHAGE/SKOLE

Barnehagen har overgangsrutiner på samarbeid mellom barnehage og skole i forbindelse med skolestart. Rutinen innbefatter blant annet:

- Samtale mellom barnehage og foreldre og barn med tema skolestart.
- Kontakt/ besøk mellom barnehage og skole for å gi nødvendig informasjon om barna slik at overgangen skal bli best mulig.
- Skolen inviterer til førskoledag og foreldremøte.

KOSTHOLD

Barnehagen skal ifølge Rammeplanen bidra til at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold. Ettersom barna har med seg matpakke hjemmefra, oppfordrer vi foreldrene til å lage en sunn og næringsrik matpakke med bl.a grovt brød og sunt pålegg. Barnehagen serverer melk til måltidet med vann som alternativ og vann som tørstedrikk. Grønnsakene og frukten som tas med, vasker og skjærer vi opp og det spises etter maten. Når de har bursdag er det barnet som er i fokus, ikke mat. Selvsagt har vi noen fester hvor vi har både kaker og saft. Men til daglig ønsker vi å spise god og sunn mat.

TRAFIKKSIKKERHET

Barnehagen har utarbeidet egen handlingsplan og har rutiner for ferdsel i trafikk. Vi fikk våren 2016 tittel som Trafikksikker barnehage av Trygg trafikk. Trafikksikkerhet og oppdragelse er integrert i barnehagens arbeid. Barnehagen er medlem av Barnas trafikk-klubb. Tiltak som det satses spesielt på i barnehagen er gå -trening og refleksbruk (*Jf. Lokal handlingsplan for trafikksikkerhet i Bodø kommune punkt 5.1.3 Opplæring*)

LOKALENE INNE OG UTEOMRÅDE

Barnehagen leier lokaler i Tverlandet kirke. Her har vi et lekerom, gang og toalett. I tillegg har vi kjøkken og menighetssal til disposisjon. Vi har et stort, inngjerda uteområde med klatretrær og små bakker hvor vi kan sykle og leke fritt. Rett i nærheten har vi to akebakker, og det er fint å gå på ski.

SPESIELLE TRADISJONER/DAGER I BARNEHAGEN

- **Bursdag** - vi feirer ungenes bursdag ved å lage bursdagskrone, vi synger sanger og de får være midtpunktet den dagen. Alle sier noe positivt/ gir en klem til bursdagsbarnet.
- **Egne leker i barnehagen** – ok å ha med en leke/kosedyr på eget ansvar.
- **Luciadagen** faller i år på fredag 13 desember og vi går til prestekontoret hvor vi synger for dem.
- **6 februar** er samefolkets dag. Vi markerer dagen, vi tegner samisk flagg og lærer om den samiske kulturen.
- **Utkledningsdag** – Vi har en hel utkledningsuke i uke 9 i februar hvor vi legger fram klær/ utstyr som vi bruker i rolleleken/ bruke fantasien vår.
- **17. mai** – lager fane som bæres av foreldrerepresentanten i barnetoget.
- **Kirkebesøk / samarbeid** – I løpet av året skal vi med på omvisning i Kirka med Kateket. Målet er å bli kjent med egen menighet. Vi er også med på spesielle barnehagegudstjenester, en til jul og en i juni.
- **Brannøvelse** - Den har vi i uke 38. Hva gjør vi ved en eventuell brann/ branntilløp. Vi bruker opplegg med «Bjørnis» fra Norsk Brannvernforening. Målet er å lære om farer ved lek med fyrstikk.
- **Fotografering** - fotograf Marte Mølstre ble valgt av foreldrene.
- **Drama**- Her er det både sang, dans, vi improviserer både selvlaga og kjente eventyr. Vi jobber for at alle skal være trygge nok til enten å synge, dramatisere noe, fortelle noe, vise seg fram med det de kan og har lyst til. Veien er kort for noen, desto lengre for andre.
- **Høytider** - Vi forbereder de kirkelige høytidene, jul, påske og pinse. Målet er å lære hvorfor de forskjellige feires.
- **Årstidene** - Aktiviteter inne og ute tilpasset årstidene. Målet er å se forandringene i naturen, og hvorfor det skjer.
- **Dugnad** – Det er ikke satt av hvor mange timer hver enkelt skal bidra med i dugnadsinnsats. Vi ønsker det skal være frivillig og en selvfølge at vi alle skal gjøre en innsats for både egne og de andre barna i barnehagen.

BARN VI BEKYMRER OSS FOR-TIDLIGE TILTAK

Vi jobber systematisk i forhold til alle barn i barnehagen. Barnehagen har rutiner som sikrer at barn vi bekymrer oss for får tidlig hjelp- og at det handles i samarbeid med foreldrene. Bodø kommunes fagteam har et lavterskeltilbud hvor det gis veiledning, observasjon og relevant hjelp før saken eventuelt meldes videre.

Andre aktuelle samarbeidsinstanser kan være Fagteamet, PPT, BUP, sykehus, helsestasjon, barnevern.

RUTINER BARN VI BEKYMRER OSS FOR 2024/ 2025

RUTINER	NÅR	FORELDRE SAMARBEID	HVA KAN GJØRES I BARNEHAGEN	TILTAK VIDERE
<p>På personal-møter snakker vi om alle barn.</p> <p>Har vi en bekymring ang. språkutvikling, motoriske utvikling, endring i atferd eller atferd som vekker oppsikt, både med utagering og tilbaketrekking? Dette settes opp mot barnets ressurser og mestring. Tiltak?</p>	<p>En gang pr måned.</p>	<p>Foreldre kontaktes og vi diskuterer vår bekymring med dem.</p> <p>Hva er deres syn på vår bekymring? Samarbeid om hvilke strakstiltak vi skal sette i verk, både i barnehagen og hjemme.</p>	<p>Vi setter inn strakstiltak i forhold til hvilken bekymring det dreier seg om. Tiltaksplan skrives som et interndokument mellom barnehage og foreldre.</p> <p>Bruker først vår egen kompetanse, lager opplegg tilpasset det enkelte barn og observerer videre.</p> <p>Bekymringen diskuteres og tiltakene evalueres på neste møte /før.</p>	<p>Gir ikke våre tiltak forventet resultat etter en måned, diskuterer vi det med foreldrene.</p> <p>Er det enighet om det, kontaktes andre instanser for råd og veiledning.</p> <p>Andre instanser er fagteamets lavterskeltilbud, helsesøster eller PPT.</p>

EVALUERING OG VURDERING

Personalet har månedlige møter hvor i ser på barnegruppa. Vi snakker om trivsel og trygghet, har de venner, noen å leke med, språklige ferdigheter, motoriske ferdigheter, må noen ha spesiell oppfølging, bør det skrives tiltaksplan på noen. Har tidligere mål blitt oppnådd, eller må nye tiltak settes inn.

På slutten av hvert barnehageår evaluerer foreldrene året gjennom et spørreskjema. Har vi som personalgruppe og institusjon oppnådd våre mål og visjon? Hva kunne vært gjort annerledes, og i tilfelle hva?

Kvalitet skapes i samspillet mellom barna, mellom barn og voksne og mellom de voksne i barnehagen. Vi ser på det som en kontinuerlig arbeidsprosess.

Hva legger vi i begrepet kvalitet?

I forhold til barna:

- barna skal oppleve trygghet
- barna skal oppleve å se og bli sett
- barna skal oppleve å bli hørt
- barna skal oppleve tilhørighet og vennskap
- barna skal oppleve utfordringer
- vi skal legge tilrette for allsidig lek ute og inne

I forhold til foreldrene:

- tett oppfølging og kontakt med foreldrene
- brukertilpasning og fleksibilitet innenfor enkelte rammer

I forhold til personalet:

- åpenhet og tillit blant de ansatte
- interesserte og bevisste medarbeidere
- erfarne medarbeidere
- evaluere den jobben vi gjør og tilpasse oss etter behov
- kontinuerlig utvikling og kompetanseheving av personalet

Hvordan sikrer vi kvaliteten?

- Barnesamtaler. Enkeltbarn eller smågrupper får sitte uforstyrret med en voksen og snakke om hvordan de har det i barnehagen.
- Med et tett samarbeid med foreldrene. Daglig kontakt, foreldresamtaler, foreldremøter, samarbeidsutvalg.
- God planlegging. Årsplan, månedsoversikt og ukebrev.
- Tras - observasjoner 2 ganger pr. år fra barna er 2,5 år. Fysisk/motorisk observasjon.

FORELDRESAMARBEID

Jfr. Lov om barnehager § 1. Formål.

"Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse med barnas hjem".

- Informasjon mellom hjem og barnehage: På slutten av dagen henger vi opp en dagsrapport i gangen, vi skriver dagbok på alle barna en gang i uka, de minste under 2 år hver dag, sender ut månedsoversikt og ukentlig infobrev.
- Uformelt samarbeid: Vi legger til rette for daglige samtaler i bringe og hentetida hvor vi gir og får info. Vi inviterer til to foreldresamtaler i løpet av året. Etter ønske flere. Foreldremøter for hele foreldregruppa avholdes to ganger i året.
- Formelt samarbeid: For å sikre samarbeidet med barnas hjem, har barnehagen et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.
- Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen, og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Et forum det alle foreldre kan møtes og diskutere ønsker og behov og komme med forslag til barnehagen. (Jf. Lov om barnehager §4).

SAMARBEIDSUTVALG 2024/2025

- Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte, eier og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Samarbeidsutvalget skal ha seg forelagt saker som er av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet og for

forholdet til foreldrene. (Jf. Lov om barnehager §4). Årsplanen fastsettes av Samarbeidsutvalget.

Medlemmer:

- Rep. fra foreldrene Ida Børresen tlf 94119916.
- Vara er Christian Simonsen tlf 98419601.
- Rep. fra Menighetsrådet er Vanja Brooks tlf 90571750.
- Rep. fra personalet Marianne Tømmerbakk tlf 92218089.
- Styrer Kate Børstad tlf 99393169.

BARNEGRUPPA

Vi har totalt 9 barn som har fått plass her 5 d/u, 41 timer.

Aldersfordelingen er slik:

- 1 gutt født i 2019.
- 2 gutter født i 2020.
- 2 gutter og 1 jente født i 2021.
- 1 gutt født i 2022.
- 1 jente født i 2023.
- 1 gutt født i 2023.

PERSONALE

- Marianne Tømmerbakk har jobba her siden 2017 som assistent i 77% stilling og som renholder i 13 % stilling.
- Anne Sofie Holand Fosby er barnehagelærer i 35 % stilling. Hun har jobbet her siden 2013.
- Tommy Kaspersen ble fast ansatt i 2016 som assistent i 16% stilling.
- Beate Sjøberg ble ansatt i 2020 som assistent i 77% stilling.
- Kate Børstad er styrer/ pedagogisk leder i 100 % stilling og har jobba her i barnehagen siden 1988.

FERIE OG PLANLEGGINGSDAGER 2024/2025

- Barnehageåret vårt starter 1 august og avsluttes for godt 30 juni 2025.
- Oppstart tirsdag 6 august 2024.
- Planlegging 1, 2 og 5 august, barnehagen stengt.
- Høstferie 2, 3 og 4 oktober 2024.

- Siste dag før jul fredag 20 desember 2024. Åpner igjen fredag 3 januar 2025. Planlegging torsdag 2 januar 2025.
- Vinterferie uke 10, 3 – 7 mars februar 2025.
- Påskeferie 14 april - 22 april 2025.
- Siste åpningsdag etter at det har vært drevet barnehage her siden kirka ble bygd i 1983 blir 30 juni 2025. Tusen takk for mange flotte år kjære barnehage!

ÅPNINGSTIDER

- Barnehagens åpningstid er fra kl 800–1615.
- Halv plass kan tildeles kun om det er to barn som ønsker det. 2 fulle dager en uke, 3 fulle dager neste uke. Dette gjøres etter avtale.

PLAN FOR SPRÅKARBEID TVERLANDET KIRKEBARNEHAGE 2024/2025

ÅR	Forventninger	Dette gjør vi	Kvalitetssikring/når	Ansvar
2,5	Forstår enkle fortellinger, instruksjoner, sier sin mening, spør, bruker noen småord.	For hele barnegruppa fokuserer vi i alle hverdagsaktiviteter på mye samtale <i>med</i> og ikke <i>til</i> barn, høytlesning, rim/regler, sanger, sangleker, lekelesing, lekeskriving, vi teller, sorterer og ser form.	TRAS – skjemaet fylles ut 2 g pr/år fra barnet er 2,5 år. Andre observasjoner etter behov.	Styrer.
3	Husker noen regler.	Bruker Språksprell fra 3 år og Steg for steg for alle.	Personalet gjør seg kjent med innholdet i TRAS-håndboka.	Hele personale sitt ansvar.
3.5	Språket ligner mye det voksne. Begynner å rime.			
4	Kan rime.		Målet er minst 1 aktivitet pr dag. Vi setter inn tiltak mot dem vi ser ikke deltar så ofte.	Hele personalet sitt ansvar.
4.5	Stavelsesdeling, forlydsanalyse.	For førskolebarna har vi en gang i uka tilrettelagte aktiviteter med fokus på språkstimulering og matte. (<i>antall, rom, form.</i>)		
5	Kjenner igjen bokstaver, kan skrive navnet sitt, kan telle, forstår antall/ mengde knyttet opp mot symbol.			
5.5				
6				

Ved behov for ekstra støtte i språkutviklinga annet enn den vi kan tilby, kontaktes andre instanser i samarbeid med foresatte. Det være seg lavterskeltilbudet ved barnehagekontoret, PPT, helsesøster for veiledning og eventuelle tiltak.

Forventet resultat	Dette gjør vi	Kvalitetssikring	Ansvar	Når
Tett foreldresamarbeid- gi foreldre kunnskap om lese- skriveutvikling og om generell språkutvikling.	Samtaler i bringe/ hentetid. Foreldresamtaler.	Ved jevnlig å evaluere foreldresamarbeid/ medvirkning.	Alles ansvar. Styrers ansvar.	Daglig TRAS gjennom gang på foreldre- samtaler 2g/år.
Alle i barnehagen har kunnskap og ferdigheter om lese- skriveutvikling.	Erfaringsutveksling og veiledning.	Tas på personalmøter og i medarbeider- samtaler.	Styrers ansvar.	Hver måned.
Systematisk kompetanseheving ved alle sider av språk.	TRAS-skjema fylles for alle barn fra 2,5 år. Aktuelle kurs.	Melder behov/ deltar på relevante kurs.	Styrer ansvar i samarbeid med resten av personalet	TRAS fylles ut 2 g. pr.år. Veiledningsh eftet leses jevnlig. 2 ganger i halvåret.
Alle barn vil bli lest for.	Personalet er aktive, tilbyr bøker etter alder og interesser, Leser små fortellinger rim/vers i fellessamlinga eller i smågrupper.	Vi sørger for at alle blir tatt med på en språkaktivitet. Målet er at alle skal delta på minst 1 frivillig aktivitet hver dag. Vi setter inn tiltak mot dem som ikke deltar så ofte.	Hele personalet sitt ansvar å ta med barn som vegrer seg kanskje pga av at de føler de ikke mestrer.	
Samarbeid/ rutiner for overgang barnehage/ skole.	Barnehagen tar kontakt med skola.	I samarbeid med foreldre og barn sender barnehagen til aktuell skole et overgangsskjema samt TRAS-skjema.	Styrers ansvar i samarbeid med foreldrene	Innen 15 november for barn med spesielle behov. Øvrige barn før 17 mai.

<p>Samarbeid lavterskel/fagteam/helsestasjon/ PPT/ eller andre instanser ved behov.</p>	<p>Barnehagen tar kontakt i samarbeid med foreldrene. Når det gjelder saker til barnevernet, forholder vi oss til de gjeldende instruksjer/ lover.</p>		<p>Styrers ansvar.</p>	<p>Etter behov.</p>
<p>Samarbeid når barn flytter over til annen barnehage.</p>	<p>Barnehagen og foreldre fyller ut «Overføringsskjema» som sendes til ny barnehage.</p>	<p>Foreldrene samtykker i at TRAS- skjemaet også sendes sammen med ev andre papirer som gjelder barnet.</p>	<p>Styrers ansvar.</p>	<p>Når vi har fått melding om overføring.</p>
<p>Alle barn opplever glede over å utforske og leke med tall og former.</p>	<p>Aktivt og oppmerksomt personale i forhold til den matematikken barn uttrykker gjennom lek, samtale, Begrepsbruk og hverdagsaktiviteter. Tilbyr egnet spill og annet materiell.</p>	<p>Registrering over barnas matematiske lek og kompetanse. Det siste gjelder for førskolebarna.</p>	<p>Hele personalet sitt ansvar.</p>	<p>Daglig.</p>